

Høringssammenstilling for

Tekstilvaskemidler til profesjonell bruk

Version 3.0

24. februar 2014

Nordisk Miljømerking

Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk – Høringssammenstilling

093/Versjon 3, desember 2013

1	Sammendrag	1
2	Om høringen.....	2
3	Sammenstilling av innkomne svar	4
4	Kommentarer til kriteriene, i detalj	6
4.1	Generelle kommentarer	6
4.2	Produktgruppsavgrensning	7
4.2.1	Hva kan Svanemerkes?	7
4.2.2	Hva kreves for å bli Svanemerket?.....	7
4.3	Kommentarer till de individuelle kravene.....	8
4.3.1	Miljøkrav	8
4.3.2	Kvalitets- og myndighetskrav	30
4.3.3	Bilagene.....	31
5	Kommentarer till bakgrunden, i detalj.....	33
6	Diskussion och slutsatser	33

1 Sammendrag

Høringsforslaget for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk, med tilhørende bakgrunnsdokument, ble sendt til høring i perioden juli – september 2013. Under høringen lå forslaget til kriterier tilgjengelig på Miljømerkings hjemmesider i samtlige nordiske land slik at også andre interessenter kunne kommentere forslaget. Det ble også gjennomført møter med bransjene i de ulike landene under høringsperioden.

I høringsbrevet ble det spesielt bedt om tilbakemelding vedrørende krav om at produktene skal kunne vaske effektivt ved lavere temperaturer og at produkter som markedsføres med egenskaper som desinfiserende også skal dokumentere dette ved en egen effektivitetstest. Høringsbrevet omfattet i korte trekk:

- Forslag om innføring av krav om at produktene skal vaske effektivt ved maksimalt 60 °C for vanskelig smusset tøy og maksimalt 40 °C for middels og lett smusset tøy (O20). Produktenes effektivitet skal testes i henhold til dosering for effektiv vask ved anbefalt maksimal vasketemperatur.
- Forslag om skjerping av krav til CDV (O14) og fosfonater (O18) og at kravene er satt i forhold til maksimal anbefalt vasketemperatur.
- Forslag om at produkter som markedsføres med egenskaper som desinfiserende skal dokumentere dette ved egen ekstra effektivitetstest (O21) gjennomført ved maksimal anbefalt vasketemperatur.
- Forslag om innføring av Challenge-test (O8) ved bruk av konserveringsmidler, oppdatering i henhold til CLP-klassifisering (harmonisert system for klassifisering av stoffer og stoffblandinger) og presisering av forbud mot mikroorganismer i tekstilvaskemidler (O7).

Etter høringen ble det gjort en del endringer og presiseringer, spesielt i forhold til vask ved lavere temperatur og desinfeksjon. Budskapet i kriteriene er utfordrende å kommunisere, noe som også gjenspeilet i høringskommentarene. For å være sikker på at det var riktig å innføre de foreslåtte endringene, ble bransjen kontaktet etter høringsperioden for å forklare kriteriene på de punktene som kunne misforstås. Tilbakemelding fra bransjen var da gjennomgående at de stilte seg mer positive til høringsforslaget enn opprinnelig.

De viktigste endringene etter høringen er:

- Produktgruppedefinisjonen er presisert slik at det fremgår at også desinfeksjonsmidler og nøytraliseringsmidler kan inngå i et flerkomponentsystem. Det er også lagt til tekst om at produkter med bevisst tilsatt mikroorganismer ikke omfattes av kriteriene. I høringsforslaget var «Mikroorganismer» foreslått under O7 Stoffe som ikke får inngå i produktet, men er etter høringen fjernet fra dette kravet og skrevet inn i avsnittet «Hva kan Svanemerkes?»
- Smussgrader og tekstilkategorier er endret. Tekstilkategori restauranttekstiler (duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken mm) er flyttet fra

smusskategori «middels smusset» til «vanskelig smusset» og mopper er flyttet fra «lett smusset» til «middels smusset».

- Krav «O1 Beskrivelse av produktene» er utvidet med tanke på bl.a. doseringsanvisning ved at krav «O13 Doseringsanvisning» er inkludert i kravet.
- Unntak fra klassifisering i krav «O3 Klassifisering av produktet» er presisert med tanke på oxalsyre og pereddiksyre, og tabell 3 under O3 er oppdatert..
- Det er innført skjerpede krav til konserveringsmidler i «O4 Klassifisering av inngående stoffer i produktet».
- Testperioden i «O20 Effektivitet i industrielle vaskeprosesser» er endret fra 3 måneder til 4 uker (slik det er i versjon 2).

2 Om høringen

Forslag om kriterier og bakgrunn for tekstilvaskemidler ble sendt ut på høring i perioden juli - september 2013, med høringsfrist 13. september 2013 og ble sendt til om lag 300 høringsinstanser i Norden.

Miljømerking mottok i alt 31 svar, fordelt på 11 danske, 2 finske, 4 norske og 14 svenske svar. 5 instanser støttet forslaget (3 med kommentarer), 2 forkastet forslaget med motivering, 7 avstod fra å kommentere, og 17 hadde kun kommentarer.

Basert på evalueringsrapporten fra mars 2012 av kriteriedokumentet for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk, versjon 2, har revisjonen konsentrert seg m følgende punkter:

- Foreslå skjerpede CDV grenser for de ulike smussgradene og vurdere behov for egen CDV-grense for flytende flerkomponentsystemer.
- Foreslå skjerpede grenseverdier for nedbrytbarhet (både aNBO og anNBO).
- Gjennomgå kravene til fosfor og fosfonater og EUs nye bestemmelser om begrensning av fosfor i tøyvaskemidler.
- Kartlegge muligheter og utfordringer ved å stille krav om «effektiv ved lav temperatur» i profesjonelle tekstilvaskemidler og i dialog med bransjen få et overblikk over hvor langt bransjen er kommet med utviklingen av produkter som vasker effektivt ved lavere vasketemperaturer.

De som ikke støtter forslaget (et dansk vaskeri og en svensk produsent) begrunner det med bl.a. ensidig fokus på å senke vasketemperaturen fordi de mener dette vil øke vasketiden og kreve mer kjemi. Videre oppfattes testingen av produktenes effektivitet som krevende slik kravet er i gjeldende kriterier (versjon 2), og et forslag om en forlenget testperiode til 3 måneder vil gjøre testingen enda mer krevende. Dokumentasjonen oppleves som detaljert og tidkrevende (bilag 2 fremheves).

Av de som støtter forslaget er det både myndigheter og produsenter, og fokus på vask ved lavere temperatur både fremheves som positivt pga mulighet for energibesparing og kritiseres pga økt vasketid ved lavere temperatur som medfører økt energiforbruk.

Mange instanser har kun kommentarer til forslaget. Kommentarene både støtter de enkelte krav til forbud av spesifikke stoffer, og påpeker forbedringer som bør gjennomføres, bl.a. strengere krav til allergifremkallende konserveringsmidler og forbud mot fargestoffer. Videre kritiseres forslaget vedrørende vask ved lavere temperaturer. Kritikken beror til dels på at kundene (vaskeriene, og da spesielt sykehusvaskerier) ikke ønsker å vaske ved lavere temperaturer, samtidig som produsentenes krav om å teste ved lavere temperaturer blir urimelig og vanskelig å gjennomføre, spesielt for mindre produsenter. En av produsentene er av den oppfatning at produktet godt kan klare å vaske effektivt ved lavere temperatur, men at det ikke er mulig å gjennomføre en test. Dette begrunnes med at kundene deres ikke ønsker å vaske ved lav temperatur og at vaskemiddelprodusenter ikke umiddelbart vil ha mulighet til å gjennomføre vaskeeffektivitetstest ved lavere temperatur.

Flere høringsinstanser oppfatter at vask ved lavere temperatur medfører økt kjemisk slitasje på tekstilene pga den store mengde pereddiksyre som anvendes ved desinfeksjon.

Kompleksiteten i kravene er også bemerket av flere instanser, bl.a. ved innføring CDV grenser for de ulike smussgradene og vasketemperaturene.

Forslaget til krav om effektivitetstesting ved lavere vasketemperaturer og desinfeksjon ved lavere temperaturer ble gjennomgående kritisert i høringen. Mange høringsinstanser oppfattet de foreslåtte kravene slik at vaskeriene fikk en begrenset mulighet til å vaske ved høyere temperaturer enn angitt i kriteriene for tekstilvaskemidler for profesjonell bruk. For å være sikker på at bransjen kunne støtte opp om forslaget til reviderte kriterier, ble enkelte aktører i bransjen kontaktet i etterkant av høringen. I forbindelse med dette ble et faktablad utarbeidet som svært kortfattet oppsummerte budskapet i kriteriene med hensyn til effektivitetstesting ved lavere vasketemperatur og desinfeksjon som et hjelpeverktøy i arbeidet med å kommunisere kriteriene bedre.

I kommunikasjonen med bransjen i etterkant av høringen var det viktig å få frem hvorfor Miljømerking ønsker å fremme tekstilvaskemidler som kan vaske effektivt ved lavere temperaturer der det er mulig uten at det går på bekostning av produktenes kjemi, vasketid eller kundens krav til hygiene. I tillegg ble noen punkter fremhevet:

- Valg av vasketemperatur ved bruk av produktene er opp til hvert enkelt vaskeri. Produktene kan brukes i vaskeprosesser med høyere vasketemperatur, men kunden (vaskeriet) skal vite at produktet gir en mulighet til å vaske effektivt også ved lavere temperaturer.
- Vaskeriene kan velge å desinfisere termisk og vaske ved høyere temperatur enn 60°C. Hensikten for Miljømerking ved å stille krav om desinfeksjonstest for produkter som markedsføres med en desinfiserende funksjon, er at produsenten ikke skal komme med påstander som ikke kan dokumenteres. I tillegg ønsker Miljømerking å fremme produkter som fungerer ved lavere vasketemperatur.

Responser etter kontakt med bransjen var gjennomgående at de foreslåtte kriteriene kan støttes. Utfordringen for Miljømerking er å kommunisere kriteriene overfor både produsentene av tekstilvaskemidler og deres kunder (vaskeriene).

3 Sammenstilling av innkomne svar

Miljømerking mottok i alt 31 svar, fordelt på 11 danske, 2 finske, 4 norske og 14 svenske.

Tabell 1: Sammenstilling av svarene. Kolonnene viser:

- A. Bare kommentarer
- B. Støtter forslaget
- C. Støtter forslaget med kommentarer
- D. Avstår fra å ytre seg.
- E. Forkaster forslaget med motivering.

Land	A. Bara kommentarer.	B. Stöder forslaget.	C. Stöder forslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar forslaget med motivering.	Totalt
Danmark	5			5	1	11
Sverige	8	1	3	1	1	14

Finland	1	1				2
Norge	3			1		4
Island	-					-
Totalt	17	2	3	7	2	31

Tabell 2: Danske remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer.	B. Stöder forslaget.	C. Stöder forslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Förkastar forslaget med motivering.
Ministeriet for forskning, innovation og videregående uddannelser				X	
Forbrugerombudsmanden				X	
Fødevarestyrelsen				X	
Erhvervs- og vækstministeriet				X	
Foreningen af vandværker				X	
Ecolab	X				
Miljøstyrelsen	X				
Det Økologiske Råd	X				
Novadan ApS	X				
Danlind	X				
De Forenede Dampvaskerier					X
Σ Danske svar:	5			5	1

Tabell 3: Svenska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Førkastar forslaget med motivering.
Berendsen Textil Service AB	X				
Christeys	X				
Cleano Production AB/Diskteknik AB			X		
Diversey					X
Energimyndigheten			X		
Gipeco AB			X		
HR Björkmans Entrémattor AB	X				
Håkan Fritzon	X				
Kemikalieinspektionen				X	
Kreussler	X				
KåPI	X				
Smittskyddsinstitutet	X				
Stockholms läns landsting		X			
Innu-Science	X				
Σ Svenska svar:	8	1	3	1	1

Tabell 4: Finska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Førkastar forslaget med motivering.
Allergia- ja Astmaliitto ry	x				
KiiltoClean Oy		x			
Σ Finska svar:					

Tabell 5: Norska remissvar.

Remiss-instans	A. Bara kommentarer	B. Stöder forslaget	C. Stöder forslaget med kommentarer.	D. Avstår från yttrande.	E. Førkastar forslaget med motivering.
Barne-, likestillings- og innkluderingsdepartementet				x	
Miljødirektoratet	x				
Lilleborg Profesjonell	x				
Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn	x				
Σ Norska svar:	3				

4 Kommentarer til kriteriene, i detalj

De enkelte kommentarene kommer fra høringsinstanser er samlet og gruppert i dette avsnitt og følger oppdateringen i kriterieforslaget. Noen høringsinstanser har kommentert flere punkter i høringsforslaget. Disse kommentarene er inndelt etter tema/kravnummer. Nordisk Miljømerking har gitt svar på høringskommentarene.

4.1 Generelle kommentarer

Ecolab, Danmark

Jeg har tre generelle punkter mht. svanekriterierne for Tekstilvaskemidler for professionelle – der nu er i høring.

Ved et større fokus på produkter som en del af et system – herunder at inkludere desinfeksjon så øges kompleksiteten betraktelig og det er således ikke mulig at merke enkelte såkaldte one-shot produkter mere når der er krav om desinfeksjon ved 40/60 grader.

Så generelt mener jeg at ambitionsniveauet er alt for højt – og jeg ser en stor risiko svanemærket i denne produktgruppe vil få meget lille værdi da antallet af licenser med stor sandsynlighed vil falde signifikant. Dette skyldes specielt de 3 nedenstående punkter [se kommentarer under O17, O20 och O21].

Miljøstyrelsen, Danmark

Miljøstyrelsen er enig i, at det er vigtigt at inkludere miljøforhold bagud i leverandørkæden i de tilfælde, der er miljøforhold, der gør det relevant. Nordisk Miljømærkning kan overveje, at give point for at oplyse om miljøforhold om relevante miljøforhold i leverandørkæden.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill og vil vurdere krav som gir bedre kontroll med leverandørkjeden.

Miljødirektoratet, Norge

Miljødirektoratet har ikke hatt kapasitet til å gå grundig inn i alle kriteriene, men ser at forslaget medfører en skjerping på flere punkter. Det vurderer vi som positivt.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill.

Allergia- ja Astmaliitto ry, Finland

[Se comments under O20].

4.2 Produktgruppsavgrensning

4.2.1 Hva kan Svanemerkes?

Gipeco AB, Sverige

Enkomponenttvättmedel borde vara att föredra med hänsyn till säkrare dosering och mindre risk för överdosering och därmed mindre miljöbelastning.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Tradisjonelt har vaskeribransjen vært preget av store vaskerier som benytter fler-komponent systemer, mens mindre profesjonelle vaskerier (OPL vaskerier) i hovedsak har bruk enkomponent-produkter. Miljømerking har fortløpende kontakt med bransjen og ser at denne trenden er i ferd med å endres. Stadig flere OPL-vaskerier går over til fler-komponent systemer med automatisk dosering (mini-doseringsanlegg) som gjør doseringen sikrere og minsker muligheten for overdosering.

Kreussler, Tyskland

It is very important that stain removing agents may also be Nordic Ecolabelled when they are constituents of a multi-component system! Good!

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling thank you for your comment. It's true that the product group definition has been broadened to cover more constituents of a multi-component system. Please note that all constituents, including stain-removing agents that are often added before the washing-process, must be regarded when the CDV-requirements are accounted for.

Lilleborg Profesjonell, Norge

På side 5 står det beskrevet at det i et flerkomponentsystem kan inngå flere produkter så som forvaskemiddel, hovedvaskemiddel, vaskeforsterker, blekemiddel, skyllemiddel og vaskemiddel for finvask. Vi savner at nøytraliseringsmiddel og desinfeksjonsmiddel ikke er nevnt. Bruk av et surt nøytraliseringsmiddel for å nøytralisere skyllevannet (få ned pH) vil redusere antall skylle ved vask og derved også vannforbruket vesentlig. I og med at desinfeksjonsmidler nå også kan svanemerkes, bør også desinfeksjonsmiddel være nevnt som en del av et flerkomponentsystem.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Det er nå presisert i kriteriene at også produkter som desinfeksjonsmidler og nøytraliseringsmidler kan inngå i et flerkomponentsystem.

4.2.2 Hva kreves for å bli Svanemerket?

Ingen kommentarer.

4.3 Kommentarer till de individuelle kravene

4.3.1 Miljøkrav

Generelle krav (gjelder alle produkter og alle delkomponenter i et flerkomponentsystem)

Kreussler, Tyskland

Impurities at concentrations greater than 1.0% in the ingredient are regarded as constituent substances. Substances/products known to be liberated by a constituent substance are also regarded as constituent substances. This will be problematic. We have already asked many of our suppliers to give us the name and the concentrations of the impurities included in their products. The problems:

- a) this information is confidential
- b) they don't have such information because such examinations are too expansive (esp. if the products don't have such a big market).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling thank you for comments. Impurities are considered to be residues from primary production that may be found in the laundry detergent at concentrations below 100 ppm (0.0100% by weight, 100 mg/kg). Substances that are added to an ingredient, deliberately or for a purpose, are not regarded as impurities, regardless of concentration. Impurities at concentrations greater than 1.0% in the raw material are regarded as constituent substances. Substances/products known to be liberated by a constituent substance are also regarded as constituent substances.

Nordic Ecolabelling has long experience in handling confidential information from manufacturers and suppliers and they may share the information with us exclusively if they wish.

Danlind, Danmark

Vi har nu gennemlæst forslaget på de nye kriterier til vaskemidlet til professionel vask. Et overordnet ønske er at reducere kompleksiteten i kravene og derved reducere bureaukratiet i ansøgningsprocessen. Det skal være kravene som gør det svært at få en svanelicens, men ikke bureaukratiet ved ansøgningen.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill og er oppmerksom på at søknadsprosesser kan være omfattende. Miljømerking har som mål å lage krav som er enkle å kommunisere og gjør søknadsprosessen enklere, uten at det skal gå på bekostning av kriterienes kvalitet og troverdighet, og ser at dette kan være en utfordring.

O1 Beskrivelse av produktene

Ingen kommentarer.

O2 Resept

Ingen kommentarer.

O3 Klassifisering av produktet

Kreussler, Tyskland

"or in the form of a non-dusting granulate." should be added to the text after **.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. «Non-dusting granulate» and “enzymes encapsulated or in a slurry” are considered to be equal in this context.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Desinfeksjonsmidlers hensikt er å drepe mikroorganismer. Denne type produkter har derfor et innhold som gjør at produktet gjerne blir klassifisert som helseskadelig eller miljøfarlig. Men fordelen med kjemotermisk desinfeksjon er redusert energiforbruk og tekstilslitasje. Det er derfor positivt at produkter med pereddiksyre nå kan svanemerkes. Det står i kravet vedrørende helseskadelige produkter at ”Unntatt er produkter hvor klassifiseringen skyldes innholdet av oksalsyre (CAS 144-62-7) eller pereddiksyre (CAS 79-21-0)”. Av stabilitetshensyn vil alltid pereddiksyre forekomme i en blanding av eddiksyre og hydrogenperoksid. Det er derfor ikke nødvendigvis pereddiksyren som først og fremst bidrar til klassifiseringen, men hydrogenperoksiden. Vi foreslår derfor at unntaket omskrives til for eksempel ”Unntatt er desinfeksjonsmidler med pereddiksyre og produkter med oksalsyre”.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Unntaket er nå presisert slik at det fremkommer at unntaket gjelder pereddiksyre og produkter med oksalsyre, da hydrogenperoksid som regel er den største bidragsyteren mtp klassifisering.

Miljødirektoratet, Norge

O3/O4 Klassifisering av produktet og av inngående stoffer i produkt

I tabell 3 og tabell 4 som oppgir fareklassifiseringer som ikke skal forekomme i produkt eller for inngående stoffer, ser det ut til at noen faresetninger (H-setninger) som burde være med er utelatt. For å oppnå hensikten med kriteriene O2 og O4 om å utelate miljøfarlige stoffer og i tillegg å beskytte mot helsefarlige egenskaper, bør det gjøres noen endringer i tabell 3 og tabell 4.

- H-setning knyttet til CPL-klassifiseringene Akutt tox 1, 2, "H310 Dødelig ved hudkontakt" mangler i tabell 3.
- H-setning knyttet til CPL-klassifisering Akutt tox 3, "H311 Giftig ved hudkontakt" mangler i tabell 3.
- H-setning knyttet til CPL-klassifiseringene Akutt tox 4, "H302 Farlig ved svelging" mangler i tabell 3.
- Forkortelser for farekategorien for kreftfremkallende er Carc 1A, 1B, 2 og for kjønncellemutagenitet brukes forkortelsene Muta 1A, 1B, 2.
- H-setninger for i CLP-klassifiseringene Repr 1A, 1B er: H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd og H360Df. Bare en av disse er gitt i tabell 3 og tabell 4.

I Billag 3 er det gitt en Oversettelsesnøkkel for CLP. I denne er det også enkelte H-setninger som ikke er oppgitt. Vi anbefaler at dere henviser direkte til konverteringstabellen som er gitt i vedlegg VII i CLP-forordningen.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Tabellene er nå korrigert. Når det gjelder koder der eksponeringsvei og/eller effektorgan kan spesifiseres, har vi valgt å ikke skrive ut slike tillegg, men for enkelbetskyld kun å angi hoveddelen av koden. Oversettelsesnøkkel for CLP er struken da CLP-forordningen nu är implementerad fullt ut för ämnen.

O4 Klassifisering av inngående stoffer i produktet

Miljødirektoratet, Norge

[Se kommentar under O3].

Det Økologiske Råd, Danmark

Duftstoffer bør have sit eget punkt eller bør specificeres under dette punkt. Som kriterierne er stillet op nu figurerer de kun som allergener i tabel 4. Duftstoffer har ingen effekt på produktets evne til at rengøre tøjet, og bør derfor være helt forbudt at bruge i Svanemærkede produkter.

Desuden bør konserveringsmidler ikke være undtaget kravet for allergener (de er ekskluderet via * i tabel 4)

Miljøstyrelsen, Danmark

Allergi

Miljøstyrelsen støtter, at parfume udelukkes.

Miljøstyrelsen mener desuden, at anvendelsen af allergifremkaldende konserveringsmidler, såsom MI, skal begrænses. *MST foreslår at chlor-methylisothiazolinon ikke må anvendes (grænse: < 1 ppm). Brugen af øvrige isothiazolinoner bør helt udelukkes eller begrænses til max 25 ppm og et akkumuleret indhold af isothiazolinoner på max. 50 ppm.*

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Det er ikke tillatt med parfyme i Svanemærkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk. Dette fremgår i krav O7 og kan vurderes fremhevet andre steder i dokumentet i tillegg.

Vedrørende konserveringsmidler så er kravet nå skjerpet. Konserveringsmidler som inngår i flytende produkter i konsentrasjoner $\leq 0,02\%$ er unntatt fra kravet til klassifisering.

Miljømerking ønsker å begrense bruken av allergifremkallende konserveringsmidler som CMIT/MIT og har i første omgang valgt å skjerpe kravet til konserveringsmidler i flytende produkter i konsentrasjoner $\leq 0,02\%$.

I de svenske lisensene forekommer konserveringsmiddel i et fåtall produkter, hovedsakelig skyllemidler. Konserveringsmidlene er allergi-klassifiserte. Tilbakemelding fra 1 produsent (Diversey) er at proffe produkter kan ha mindre behov for konservering dersom det er høyere tensid-konsentrasjon, men vi savner informasjon om underbygger dette..

Type konserveringsmiddel som anvendes avhenger av bl.a. pH, så det er vanskelig å vite om det skal fungere å bytte mot ikke-allergiklassifiserte konserveringsmidler.

Vi har vurdert å innføre %-grense for samtlige konserveringsmidler og/ eller innføre forbud mot blanding (3:1) av CMIT/MIT (5 klor-2metyl-4-isothiazolin-3-on EG-nr 247-500-7); 2-metyl-4-isothiazolin-3-on EG-nr. 220-239-6) i mer enn 0,0015 vekt% evt en annen % grense.

O5 Tensider, lett nedbrytbare aerob og anaerob

Miljødirektoratet, Norge

Vi har her ikke fått sammenliknet henvisningene til testmetoder og standarder i detalj med regelverkskravene, men antar at dere har gjort det og at kvavene til nedbrytbarhet er tilsvarende kravene i vaskemiddelforordningen eller strengere uten rom for unntak. Muligheten for unntak i vaskemiddelforordningen er for øvrig svært teoretisk.

Det Økologiske Råd, Danmark

Vi mener, at kriteriekravene skal inkludere at brukte tensider også skal kunne nedbrydes 100 % i naturen, når der er ilt-frie forhold (anaerob) – på linje med kravene for aerobe forhold.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Et stoff betraktes som lett nedbrytbart (aNBO) ved BOD $\geq 60\%$ i henhold til OECD 301 A-F. Som anaerob nedbrytbar (anNBO) regnes alle stoff som ikke er nedbrytbare i henhold til ISO 11734, ECETOC nr. 28 juni 1988 eller annen vitenskapelig akseptert metode. Kravet er minimum 60% nedbrytbarhet under anaerobe forhold. Innføring av krav til anaerob nedbrytbarhet har vært møtt med skepsis i bransjen, men Miljømerking ønsker likevel å beholde et slikt krav uten at det skjerpes ytterligere.

Kreussler, Tyskland

Please note:

1. Such tests are cost intensive and not available from all suppliers.
2. What if the water-solubility is so good, that anaerobic degradation can't be tested? You should give an advice for this case.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. Our view is that there are several suppliers who have tested their products for anaerobic degradability.

O6 Enzymer

Kreussler, Tyskland

"encapsulated or in a form of a slurry." should be added.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. «non-dusting granulate» and “enzymes encapsulated or in a slurry” are considered to be equal in this context.

O7 Stoffe som ikke får inngå i produktet

Miljøstyrelsen, Danmark

Det fremgår at SVHC stoffer ikke må inngå i det miljømærkede produkt. Det bør præciseres at det også inkludere stoffer på REACH kandidatlisten (der jo netop er identificeret).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentaren. Kravteksten er justert slik at det fremgår at de SVHC-stoffene som er tatt opp på Kandidatlisten ikke kan inngå i produktet. I og med at PBT-, vPvB- og mistenkte hormonforstyrrende stoffer også listes i O7 så bør de fleste stoffene som kan defineres som SVHC omfattes (CMR-stoffer behandles i O4).

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, Norge

Vi mener det fortsatt er feil å fjerne optisk hvitt i vaskemidlene, og observerer flottere tøy for de bruker vaskemidler som ikke er Svanemerket sammenlignet med de som er. Vi ser umiddelbart hvem som bruker vaskemiddel med optisk hvitt og hvem som ikke gjør det. Det er stor forskjell i hvithet.

For vaskeri og kunde er det følgende problemstillinger når optisk hvitt er fjernet:

- Fargenyanser mellom nytt tøy og tøy som er vasket noen ganger – nytt er hvitt, mens vasket er grått og «divløst». Kunder reagerer, medfører raskere utskifting av tøy – stikk i strid med intensjonen.
- Vaskeriet oppdager ikke avvik i produksjonen, da tøyet likevel har grått utseende. Går avviket for langt uten at vi oppdager det gjennom vår kontroll, må tøyet kasseres.

Ut fra dette punktet vil vi ikke kunne anbefale Svanemerking når et vaskeri spør oss om råd.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Optisk hvitt gjør tekstilene kunstig «hvitere» ved å sette seg i tekstilene og reflektere mer blått lys, slik at tekstilene ser hvitere ut. Erfaringer fra vaskeribransjen viser at optisk hvitt ikke er nødvendig, og kun hvis kundene holder tekstiler vasket med og uten optisk hvitt, direkte opp mot hverandre, vil kunden oppleve at produktene uten optisk hvitt ikke virker like hvite. Optisk hvitt kan derfor anses som unødvendig. Selv om det i de senere år er utviklet mere miljøtilpassede stoffer til optisk hvitt, så ser ikke Miljømerking noen grunn til å tillate bruken av optisk hvitt.

Optisk hvitt er ikke lett nedbrytbart og er derfor uønsket i Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk. Optiske brighteners er klassifisert R53/H413 May cause long lasting effects to aquatic life.

Allergia- ja Astmaliitto ry, Finland

Environmental impact of the fragrances. We request the Nordic Ecolabel to consider the real environmental impact of fragrances, since the criterion is forbidding the use of fragrances because they are considered to be harmful for the environment.”

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. Fragrances are excluded from the products due to their sensitizing as well as environmentally hazardous properties. Fragrances in laundry detergents for professional use lead to involuntary exposure for both professionals at the laundry facility and the end users of the laundry.

Allergia- ja Astmaliitto ry, Finland

Microbial agents of detergents. Is possible for Nordic Ecolabel to take stand on potential increase in the use of so-called microbial agents in laundry detergents. The EU's new eco-design requirement requires from 1.12.2013 onwards, that all household washing machines shall offer to end-users a washing program at 20 °C. If the low temperature washing will become more common, it might increase the markets of detergents which are using so-called. bacteria and virus-active chemicals. However health and the environment impacts of these chemicals have not been investigated adequately.

Diversey, Sverige

Vi efterfrågar ett förtydligande på vilka mikroorganismer som är förbjudna i produkten. Medvetet tillsatta som hjälper till i rengöringsprocessen?

HR Björkmans Entrémattor AB, Sverige

Varför överväger ni förbud mot mikroorganismer i kemikalier?

Innu-Science , Sverige

Innu-Science position 1: It is our opinion that “Microorganisms” should not be excluded nor banned as potential formulation ingredients in laundry detergent for professional use.

Microorganisms should be accepted in applications were they bring benefits to the traditional chemical approach. We believe that their use brings a lot of benefits in the case of microfibers mops and cloths laundry cleaning.

a) **Benefits:**

a. Performance:

Through a study we made¹, we have demonstrated that use of microorganisms for laundry of microfibers mops and cloths could:

- i. double the utility life of microfibers (less waste)
- ii. improve their appearance and cleanliness
- iii. improve their cleaning performance through improvement of their absorption capacity

b. Environmental impact:

- i. Energy saving: We have demonstrated that using our bacterial based laundry detergent at 30C provided better cleaning performance than using traditional chemical laundry products at 85C. Our recommended cleaning temperature is 30C.
- ii. Waste water quality improvement: Through a one year monitoring of the effluent of a large Swedish user of our bacterial based laundry products, we have demonstrated improvement of water quality and waste water treatment plant (WWTP) performance by 30%. Daily seeding of the WWTP with our bacteria coming from our bacterial based laundry product (BBLP) is responsible for this positive impact.² This benefit also gave the customer the opportunity to reduce chemical use and energy use to operate its WWTP.

b) Health issue:

We only use class 1 level Bacillus bacteria that do not represent risk for people’s health.

c) Mode of action:

In the professional cleaning sector, mops and cloths microfibers are basically never dried and remain humid for their entire utility life. They are washed and used every day. This is providing perfect conditions for use of specialized dirt degrading bacteria. The Bacillus bacteria we use in our BBLP are sporulated and do not have time to activate and act through the short laundry wash cycles. They activate in the post washing period and start degrading dirt residues that were left in the microfibers after washing. They have been shown to be particularly effective at removing the oily residues that tend to remain trapped in microfibers.

Innu-Science position 2: In a situation where the revision committee would decide to include a specific exclusion criteria on microorganisms in the revised criteria, we would strongly request that the proposed statement be revised.

- We believe that microorganism should not be treated like chemical substances that have been proven to be harmful to people and the environment. They should be covered outside of section 7 in an independent section.
- We believe that a “ban” on microorganisms is a too strong statement. A “ban” should only be used if the revision committee has in hand proofs of risk and potential threats for people’s health and/or for the environment.

In that situation we would suggest that a statement that would not incriminate microorganisms be used. A statement that would specify that bacterial based laundry products are not covered under the scope of the criteria would be more appropriate than a “ban”. Even we do not support the position of the EU Ecolabel organisation with regard to microorganisms, we believe that their statement is more appropriate and do not tend to mislead people:

¹ Internal study made in part with the collaboration of a Swedish independent textile expert (Ellinor Nitt) and Swerea IVF AB. Results could eventually be provided in order to substantiate our claims.

² Reference and data could be available through the customer upon request.

“Article 1. The product group ‘All-purpose cleaners and sanitary cleaners’ shall comprise:
.....

The product group shall cover products for both private and professional use. The products shall be mixtures of chemical substances and must not contain micro-organisms that have been deliberately added by the manufacturer.”³

CONCLUSION: We strongly recommend that microorganisms should not be excluded under the scope of the revised criteria on laundry detergent for professional use. It is true that most manufacturer’s don’t presently use microorganisms but we believe that microorganisms represent a significant opportunity to reduce the environmental impact of laundry detergents.

By not excluding microorganisms, the revision committee could decide not to mention any thing about micro-organisms or could also decide to define precise criteria for their use. In that case we will be pleased to suggest specific criteria.

In the situation where the revision committee would decide to exclude micro-organisms from the revised criteria, we would strongly recommend that the proposed statement be modified to a statement that is not misleading people to the perception that micro-organisms are dangerous or bad.

In any change you would like to adopt toward micro-organisms, it will be our pleasure to closely collaborate with you in order to define parameters and terms that may be required under the revised criteria.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. We have noted a couple of circumstances that complicates the use of micro-organism containing products in professional laundry facilities due to hygienic reasons, namely that the MOs work best in laundry that is kept moist after wash, and the importance of laundry disinfection in a large portion of the wash processes. We do acknowledge the potential benefits of using MOs for microfiber laundry in particular, where the laundry isn’t dried after washing. However, at this point Nordic Ecolabelling’s view is that the segment for MO-containing products is rather specialized and thus too limited to be covered by the criteria. We agree that MOs shouldn’t be banned and listed under O7, but products with purposely added MOs have been excluded from the product group definition. We continue to follow development in the field.

O8 Konserveringsmidler

Det Økologiske Råd, Danmark

Konserveringsmidler bør bruges i mindst muligt omfang, da de selvsagt er skadelige for vandmiljøet i kraft af deres antibakterielle egenskaber. Ikke alle konserveringsmidler er let nedbrydelige i naturen – BCF bør som minimum nedsættes fra 500 til 100⁴. Desuden bliver flere forbundet med risiko for udvikling af allergi.

I stedet for tilsættelse af konserveringsmidler bør man hellere se på optimeringen af emballage, så den f.eks. er i lukkede beholdere (pumpesystem), hvor der er mindre risiko for bakterievækst.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Miljømerking følger OECD’s testanvisninger 305 A-F der et stoff anses å være ikke-bioakkumulerbart dersom stoffets biologiske konsentrasjonsfaktor BCF < 500.

³ COMMISSION DECISION of 28 June 2011 on establishing the ecological criteria for the award of the EU Ecolabel to all-purpose cleaners and sanitary cleaners (notified under document C(2011) 4442), 2011/383/EU)

⁴

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/pdf/laundry/final_draft.pdf

Miljømerking mener det er positivt med fokus på utforming av emballasje som hindrer forbrukere i å komme i kontakt med produktene. Docke ser vi ett behov av konserveringsmedel i vissa flytande produkter.

O9 Fargestoffer

Det Økologiske Råd, Danmark

Vi mener ikke, at farvestoffer bør være tilladte i Svanemærkede produkter (hverken i vaskemiddel på pulver eller flydende form), da tilsætningen ikke betyder noget for evnen til at vaske tøjet. Nogle farver kan være miljøbelastende, idet de kan være giftige overfor vandlevende organismer. Ydermere har farvestoffer som regel svært ved at blive nedbrudt i vandmiljøet.

Det bør desuden være gennemsækeligt for forbrugerne, og der skal derfor ikke være forskel på indholdet af bekymrende kemikalier i forskellige produkter inden for samme varegruppe.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Fargestoffer i tekstilvaskemidler til profesjonell bruk anvendes av sikkerhetsmessige årsaker. Farge brukes for å unngå sammenblanding av komponenter. I system for automatisk dosering hjelper fargestoff til å se når det finnes middel i rør eller når det skal fylles på. Fargestoff inngår normalt i svært små mengder på omkring 0,001% i et produkt.

O10 Merking av emballasje

Danlind, Danmark

O10 & O11: Eftersom det de sidste mange år ikke bruges PVC, eller anden halogeneret plastik, ved fremstilling af etiketter og emballage, ønsker vi at kravet om dokumentation af dette bortfalder, med mindre miljømærkningen kan dokumentere at dette er et reelt problem. Hvis det af databladet fremkommer at etikettens/emballagens indholdsstoffer er f.eks. 100% PE, så omfatter det også en erklæring på at den ikke indeholder andet, og derfor er et datablad efter vores mening nok dokumentation på dette krav. DIN-mærkningen, som der er krav om i O10, angiver også hvilket materiale emballagen er fremstillet af og burde være dokumentation nok i O11. kommentarer.

Nordisk Miljømering

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Miljømerking er enig i at et datablad er tilstrekkelig for å dokumentere at emballasje/etikett ikke inneholder PVC eller andre halogenererte plaster. Standard krav i Miljømerking.

O11 Plastemballasje

Danlind, Danmark

[Se kommentar under O10].

O12 Innholdsdeklarasjon

Miljødirektoratet, Norge

Det er positivt at det henvises til kravene i vaskemiddelforordningen/detergentforordningen (648/2004/EF), men vi vil påpeke at krav til merking med innholdsstoffer i Vedlegg VII A i denne kun gjelder for produkter til allmenheten og ikke for profesjonelle brukere. Informasjon om innholdsstoffer til arbeidstakere blir ivaretatt med kravene til sikkerhetsdatablader.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Henvisning til vaskemiddelforordningen er ikke nytt i denne versjonen. I vaskemiddelforordningen fremgår det at for vaske- og rengjøringsmidler som er beregnet på bruk i industrien og i institusjoner, og som ikke skal gjøres tilgjengelige for allmennheten, trenger ikke de ovennevnte kravene å oppfylles dersom tilsvarende opplysninger framlegges ved hjelp av tekniske datablad, sikkerhetsdatablad eller på lignende egnet måte. Derfor henvises det til Detergentforordningen, men vi krever ikke at informasjonen skal fremgå av etiketten.

O13 Doseringsanvisning

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, Norge

Da bør det også legges til at følgende opplysninger må oppgis:

«For produkter med desinfiserende effekt ved kjemotermisk desinfeksjon, skal det tydelig fremgå hvilke forutsetninger som ligger til grunn for tilfredsstillende desinfeksjon i henhold til O21.»

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentar. Miljømerking mener det er viktig med korrekt bruksanvisning for kundene, og har valgt å inkludere kravet i krav O1 der produktet generelt skal beskrives. Informasjon om anbefalt dosering er retningsgivende for effektivitetstestene og øvrig informasjon av betydning for desinfeksjonen skal også informeres om.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Vi synes det er positivt at doseringen kan finnes enten på etikett *eller* teknisk produktdatablad. På vaskerier vil en anbefalt dosering på etikett kun ansees som veiledende. I praksis er doseringen stort sett lavere enn den anbefalte, siden Lilleborg Profesjonell er ute hos kunden og optimaliserer prosessen.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentar. Kravteksten er nå justert.

Sammenlagt innhold av miljøbelastende stoffer

Danlind, Danmark

I O14, O15, O16, O17 og O18 er der krav til forskjellige forhold mellom dosering til forskjellige besmudsningsgrader, totalt 31 beregningskrav. For at gjøre beregningen nemmere ønsker vi at der settes ét krav for én besmudsningsgrad f.eks. let snavset. Derudover kan der stilles krav til hvor meget doseringen må stige fra let til normalt snavset og fra let til meget snavset. Det vil redusere kompleksiteten betydeligt. Vi ønsker også at der skal være mulig at runde op/ ned til et pænt tal for produkter som rettes til forbrugere/vaskerier med manuel dosering.

O14 CDV (kritisk fortynningsvolum)

Gipeco AB, Sverige

Vad blir miljövinsten av att tvätta vid lägre temperatur om det medför en ökad kemikalieförbrukning för att uppnå samma tvättresultat? Det viktigaste måste ju vara att uppnå ett godkänt tvättresultat och här är ju konstruktion av tvättmaskin och dess tvättprogram minst lika viktigt för ett bra tvättresultat.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Miljømerking er oppmerksom på at vask ved lavere temperaturer påvirker kjemikalieinnhold og mengde, og forsøker å regulere dette delvis gjennom krav til

CDV som er skjerpet i de kriteriene. Vi ser samtidig at det utvikles nye produkter som har egenskapen å kunne vaske effektivt ved lavere temperaturer uten økt dosering.

Christeyns, Belgia

A strong decrease by 73% for the threshold of CDV chronic for lightly soiled fabrics washed at 40°C.

Christeyns propose to apply the same decrease proposed for medium soiled fabric (i.e. 65%) making the CDVT_{ox} level more workable (24500 instead of 19000) and still below the European Ecolabel threshold.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The CDV thresholds are based on available license data which is the reason the decrease in each respective category is not necessarily the same. Our view is that there's room for the suggested decrease in CDV for lightly soiled fabrics washed at 40°C.

Diversey, Sverige

Vi anser att moppar och dukar av mikrofiber hör till gruppen normalt eller hårt smutsat tvättgods och ska därför infogas i dessa grupper i kriteriedokumentet med tillhörande CDV för den gruppen samt i testdokumentet. Temperaturen ska dock vara den högre i de båda olika fallen (40-60 samt 30-40). Infoga dukar av mikrofiber bland de olika typerna av tvättgods. För er information kan nämnas att moppar och dukar av mikrofiber kan tvättas rent vid 60 grader C. Däremot sker i stort sett alltid tvätt vid 70 eller 85 grader C i Sverige för att uppnå en termisk desinfektion.

Kreussler, Tyskland

Shouldn't there be a yes for such clothes [Laundry from hospitals and nursing homes, table 6 page 15] for "Disinfection required?" at 40 °C?
Washing and also disinfection at lower temperatures is getting more and more important.

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, Norge

CDV, tabell 6 (og 7) + andre lignende tabeller:

Under middels smussgrad står tekstiler fra sykehus og sykehjem oppført med NEI til desinfeksjon. Bransjestandarden for helsevask krever desinfeksjon for alt tøy fra sykehus og sykehjem. Jeg vil også se de vaskemidlene som får ren duker og servietter ved 40 grader. Jeg definerer det som vesentlig vanskeligere smussfjerning på duker og servietter enn for arbeidstøy industri, ikke minst fordi kravet fra kunde er vesentlig høyere. Anbefaler at dere endrer.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Duker, servietter og kokketøy er noe av det vanskeligste å få rent. Denne type tekstiler bør flyttes fra middels smussgrad til vanskelig smussgrad og ha maksimumstemperatur 60°C. Vi har ellers ingen kommentarer til at effektiviteten testes ved de anbefalte maksimumstemperaturene oppført i tabell 6, bortsett fra at det må være tillatt å vaske ved høyere temperaturer ved behov, for eksempel hvite tekstiler som type helse og hotell. Tabell 7, der maksimumstemperatur er 30-40 °C, er foreløpig ikke så relevant siden våre kunder sjeldent vasker ved så lave temperaturer.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Hensikten med CDV-tabellene er tydeliggjort og tekstilkategoriene med hensyn til smussighetsgrad er endret, f.eks. ligger nå restauranttøy under kategorien «Vanskelig smusset».

O15 Begrensning av produktenens innhold av ikke aerobt nedbrytbare stoffer (aNBO)

Ingen kommentarer.

O16 Begrensning av produktenes innhold av ikke anaerobt nedbrytbare stoffer (anNBO)

Ingen kommentarer.

O17 Fosfor

Ecolab, Danmark

1.

Der er oppstilt grænser for total P som er gradueret etter besmudningsgrad hvilket giver god mening. Jeg ser gerne et forbud mod fosfat i dette kriterium hvorimod det er vigtigt, at der fortsat kan anvendes fosfonater til kontrol og stabilisering af blege- og desinfektionsprodukterne og processen. Dette bliver særligt vigtigt i takt med at vasketemperaturen falder hvilket stiller endnu større krav til den benyttede kemi for at kunne sikre en tilstrækkelig desinfektion. Derfor er det vigtigt, at der fortsat kan anvendes fosfonat og det bør være muligt at kunne anvende større mængder fosfonat end i dag specielt hvis vasketemperaturen er f.eks. 40 grader.

Jeg er således ikke enig i den bemærkning i baggrundsdokumentet at der findes flere andre alternativer der kan anvendes i stedet.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Fosfor tillates hovedsakelig på grunn av de danske forholdene med høy vannhardhet, selv om det gjøres avberding av prosessvannet vil vaskevannet ha høyere hardhet enn i Sverige, Norge og Finland. Fosfat kompleksbinder kalk og er et hjelpekjemikalie for tensider. En liten mengde fosfat i vaskekjemikaliet bidrar til effektiv vask i kalkholdig vann uten at det trengs store mengder vaskeaktive stoff.

I versjon 2 av kriteriene var krav til fosfonater/fosfonsyrer at det sammenlagt ikke får inngå med mer enn 0,15 g/ kg vask, uansett smussgrad. Samtidig var det ingen krav til vasketemperatur i de gamle kriteriene. Ved gjennomgang av tilgjengelige data fra produkter, var det ingen markant forskjell mellom enkomponentprodukter og flerkomponentprodukter vedrørende fosfonatinnhold. Kravnivået er vurdert ut i fra de produktene som inneholdt fosfonat. De fleste produktene inneholdt ikke fosfonat.

Flere store produsenter gir klar tilbakemelding om at det vil være behov for fosfonat ved vask ved lavere temperaturer, da det brukes til å stabilisere hydrogenperoksid og pereddiksyre i forbindelse med desinfisering i vaskeprosessen, i tillegg til bleking.

I denne versjonen er det innført differensierte krav til innhold av fosfonater i forhold til smussgrad. Dersom det skal være mulig å vaske middels ellers vanskelig smusset tekstiler ved lavere temperaturer, så må det tillates mer bruk av fosfonater.

Det Økologiske Råd, Danmark

Den maksimale grænse for tilladt mængde fosfor i vaskemidler bør som minimum leve op til norske regler så alle Svanemærkede produkter inden for denne produktgruppe kan

sælges i hele Norden. Generelt bør grænsen for fosfor sættes så lavt som muligt, hvilket bl.a. kan blive en gevinst for de danske søer, hvor fosfor er den store årsag til, at vandkvaliteten ikke er i orden.

Fra den 30. juni 2013 er grænsen for fosfor i husholdnings-vaskepulver på EU-niveau blevet sat til 0,5 gram fosfor per vask. Miljøudvalget i EU-Kommissionen anbefaler desuden, at det skal vurderes hvorvidt fosfatbegrænsningerne bør udvides til industrielle og institutionelle rengøringsmidler ved udgangen af 2016. Derfor mener vi, at Svanens kriterier skal være fremadskuende og allerede nu forbyde, eller som minimum stærkt begrænse, brugen af fosfor i vaskemidler. I nærværende kriterieforslag er det tilladte fosforindhold angivet per kg vasketøj og niveauerne kan derfor blive meget høje ved industrivask, hvor de største maskiner kan rumme helt op til 135 kg tøj.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentaren. Miljømerking er ikke enig i at det i næværende forslag gir mulighed for svært høyt innhold av fosfor da kravet er gitt i forhold til kg tekstil.

Miljødirektoratet, Norge

Referansen til produktforskriftens paragraf om begrensning av fosfor i vaske- og rengjøringsmidler er feil. Riktig henvisning er Produktforskriftens §2-12. Henvisningen til denne bør stå både i O17 og i O18 da §2-12 omhandler totalt innhold av fosfor slik at både fosfater og fosfonater er berørt.

Kemikalieinspektionen, Sverige

Vi vill bara upplysa om att från och med 30 juni 2013 finns nya regler i EU att tvättmedel för konsumentbruk endast får saluföras om de innehåller mindre än 0,5 gram totalfosfor per tvätt. I praktiken innebär det att tvättmedel för konsumentbruk blir fosfatfria. Eftersom de aktuella kriterierna berör professionella produkter behöver man göra andra överväganden, men det är bra att känna till dessa begränsningar som Sverige (mfl i Norden) haft nu också gäller inom EU.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentaren.

O18 Fosfonater/fosfonsyrer

Miljødirektoratet, Norge

[Se kommentar under O17].

Det Økologiske Råd, Danmark

Fosfonater indeholder fosfor og har derfor samme effekter som beskrevet ovenfor. Vi mener derfor, at der også for disse stoffer skal begrænses mest muligt.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Miljømerking ønsker å begrense innholdet av fosfonater og samtidig tillate fosfor. Se for øvrig svar under kapittel 4.1 (Svar til Ecolab)

Danlind, Danmark

Hvad er grunden til at der er et særkrav for fosfonater? Hvis det er nedbrydeligheden, så omfattes dette af krav O15/O16, hvor fosfonaten har en stor indflydelse på beregningerne af aNBO og anNBO. Hvis det er indholdet af fosfor, så burde dette være en del af O17, hvor man udregner indholdet af fosfor i den indgående fosfonat. Eftersom molekylvægten er meget forskellig for de forskellige fosfonat-typer, er dette en mere relevant måde at regne på.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Fosfor tillates hovedsakelig på grunn av de danske forholdene med høy vannhardhet. Selv om det gjøres avberding av prosessvannet vil vaskevannet ha høyere hardhet enn i Sverige, Finland og Norge. Fosfat kompleksbinder kalk og er et hjelpekjemikalie for tensider. En liten mengde fosfat i vaskekjemikaliet bidrar til effektiv vask i kalkholdig vann uten at det trengs store mengder vaskeaktive stoff. Krav til fosfat oppgis som g P/ kg tekstil.

Fosfonater tilsettes tekstilvaskemidler for å stabilisere hydrogenperoksid og pereddiksyre. Forbindelsene er ikke skadelige for vannlevende organismer, men er persistente og ikke anaerobt nedbrytbare. Fosfonater inneholder fosfor, men anvendes i betraktelig mindre mengder enn fosfat på grunn av svært gode egenskaper som kompleksdannere. Krav til fosfonat oppgis som g fosfonat/ kg tekstil.

Miljømerking ønsker å begrense mengden av både fosfor og fosfonat, men spesielt fosfonat ønskes å begrenses. Miljømerking har derfor valgt å ha et eget krav til fosfonatinnhold.

KiiltoClean Oy, Finland

Above Table 11 it says:

Proposed requirement:

- Total phosphonates/phosphonic acid may exceed the limit values shown in Table 11, expressed as g/kg laundry.

Correct should be:

- Total phosphonates/phosphonic acid may not exceed the limit values shown in Table 11, expressed as g/kg laundry.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The requirement regarding phosphonates/phosphonic acid is now correct.

O19 Miljöfare

Gipeco AB, Sverige

Svårtolkad beräkningsmodell för kategorin Miljöbelastning. Hur skall man kunna beräkna kravet baserat på en bedömning av smutsighetsgrad? Det blir lite av tyckande eftersom bedömningen av smutsighetsgraden inte är numerisk (inte är ett siffertal).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for kommentaren. Modellen med ulike grenseverdier for ulike smussgrader er gjennomgående i flere av kravene og beregningene gjøres ut i fra den anbefalte doseringen til respektive smussgrader. Utgangspunktet er att produsenten anbefaler doseringer som er optimert med hensyn til effektivitet og kjemikalieinnhold.

O20 Effektivitet industrielle vaskeprosesser

Ecolab, Danmark

Det er ikke realistisk at angive en maksimal vasketemperatur på 40 grader for hotel, arbejdstøj og restaurant tekstiler. Dette skyldes dels desinfektionskravet og dels at det specielt for restaurant tekstiler ikke er muligt i vaske disse helt rene ved 40 grader når disse har fedt og grovere besmudsninger.

Ud fra definitionen i kriterierne er det tanken, at disse kriterier omfatter produkter der anvendes på OPL vaskerier men også på professionelle vaskerier. Kravene i dette dokument for Tekstilvaskemidler for professionelle er meget mere restriktive end tilsvarende for svanemærkning af vaskerier mht. valg af vasketemperatur.

Jeg vil derfor foreslå en maksimal vasketemperatur på 60/70 grader i stedet for de i kriterierne foreslåede 40 grader.

Ecolab kan i dag dokumentere processer med desinfektion ved 40 grader som de p.t. eneste på markedet med en metode der fungerer i praksis – både på kort og lang sigt – og som tager hensyn til slidtage på tekstilerne og dermed levetiden af disse.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Det stilles ikke krav om at alle produkter skal ha desinfiserende egenskaper og heller ikke at flerkomponentsystemer skal inkludere desinfeksjonsmidler. Dersom er produkt markedsføres med desinfiserende egenskaper, så skal dette dokumenters gjennom en effektivitetstest i henhold til O21. Dette kravet er stilt for at Miljømerking vil sikre at produkter ikke blir markedsført med egenskaper som ikke kan dokumenteres. Et vaskeri kan likevel velge å desinfisere tekstiler ved termisk desinfisering (høyere temperatur).

Vi ser at flere produsenter utvikler produkter som kan desinfisere ved lavere temperaturer, helt ned i 40. Selv om det finnes slike produkter på markedet, kan det ta tid for vaskeriene og deres kunder er klare for desinfisering ved så lave temperaturer.

Miljømerking ønsker å fremme produkter som kan vaske ved lavere temperaturer og samtidig at dette skal dokumenters av produsenten at produktene faktisk har disse egenskapene. Selv om et produkt kan vaske rent ved f.eks. 40 eller 60 grader, betyr ikke at vaskeriet må følge den anbefalingen i alle tilfeller når det kreves høyere temperatur.

Tekstilkategori restauranttekstiler (duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken mm) er flyttet fra smusskategori «middels smusset» til «vanskelig smusset».

Novadan ApS, Danmark

Nedenstående er kommentar til O20 Krav til brugertest i Høringsforslag til Version 3 for Svanemærkning af Vaskemidler til professionelt brug.

Novadan har allerede et Svanemærket vaskesystem. Vores kunder der anvender dette system er primært sygehusvaskerier DER IKKE ØNSKER AT VASKE VED LAV TEMPERATUR. Derfor vil Novadan ikke umiddelbart have mulighed for at gennemføre vaskeeffektivitetstest ved lav 40-60°C. Jeg finder derfor testkravet helt urimeligt og vaskeligt at gennemføre for mindre producenter end de to store producenter. Ud over sygehusvaskerierne er de mindre kunder ligeglade med om produkterne er Svanemærkede.

Min protest baserer sig ikke på at jeg ikke tror vores produkter kan vaske effektivt ved ”lav” temperatur, men at det ikke vil være muligt at gjennomføre en test.

I øvrigt er jeg glad for at I har forladt tanken om laboratorie effektivitetstest.

Endvidere er det min oppfattelse at vask ved lav temperatur i flere tilfælde har medført stigende kemisk slitage på vasketøyet, formodentlig pga. den relativt store mengde Persyre der skal anvendes til desinfeksjon. I ved hvad det koster i energi at producere tekstiler, så en vurdering af lav kemisk slitage bør måske indgå i testen

Lilleborg Profesjonell, Norge

Punkt 1 Miljøkrav, Tabell 1, side 8:

Anslagsvis 90% av alt tøy på vaskeri vaskes i dag fra 60°C og oppover. Alternativ B hvor anbefalt vasketemperatur er 30-40 °C ansees derfor som lite relevant i dag. Vi ser likevel positivt på at det er økt fokus på vask ved lavere temperaturer. I møte med Miljømerking den 04.09.2013 kom det frem at det har vært en misforståelse rundt temperaturkrav. Det er tillatt å vaske ved høyere temperaturer, men produktenes effektivitet skal testes ved de anbefalte maksimale vasketemperaturer, enten alternativ A eller B. For å unngå misforståelser rundt krav til effektivitet og vasketemperaturer, ber vi om at dette forklares nærmere i kriteriedokumentet. Vi forventer for eksempel skepsis fra helseinstitusjoner hvis svanemerkede produkter ikke kan anvendes ved 85 °C i 10 min, som benyttes for termisk desinfisering. Innenfor det helsefaglige miljøet er det fremdeles skepsis for å erstatte termisk desinfeksjon med kjemotermisk desinfeksjon.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Vi er bekymret over kompleksiteten i brukertesten beskrevet i bilag 5. Erfaring har vist at oppfølging av brukerstedenes er en ressurskrevende prosess. Vi ser en del utfordringer i oppfølging av brukerstedenes i angitt testperiode på 3 måneder i forhold til vaskeprosessen og analyser. Den foreslåtte testperioden på 3 måneder er lang. Vi mener at minimum 4 uker i de fleste tilfeller er tilstrekkelig eller at man eventuelt setter krav til antall utførte vask. Det å skulle følge opp hele 5 teststeder er krevende. Med de ressurser man har til rådighet vil man kanskje klare å følge opp 2 steder parallelt. Med 3 måneder testperiode går det fort nesten et år før kravene til brukertest er oppfylt. Vårt forslag er derfor å ha maksimalt 3 teststeder der samtlige teststeder skal bedømme produktene som tilstrekkelig effektiv, samt endre krav om tidsperiode til antall gjennomførte vask.

Det er heller ikke alle testparametere i bilag 5 som er enkelt å vurdere visuelt. Vi foreslår derfor at man kan anvende godkjente tekstilprøvestykker i de enkelte nordiske land, eksempelvis fra Teknologisk Institutt eller NVK i Norge. Enkelte parametere bedømmes på stedet, andre analyseres hos leverandør. Kunde og leverandør av profesjonelle tøyvaskemidler setter opp en avtale for prosessen, og kunden signerer for bedømmelsen av produktet/flerkomponentsystemet.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Vedrørende kjemisk slitasje, så vil Miljømerking vurdere å stille krav til testing for kjemisk slitasje av tekstiler.

De forenede Dampvaskerier, Danmark

Modsætter os forslaget pga. følgende

Der er et ensidigt fokus på at nedbringe vasketemp. Forøget vasketid vil i sidste ende forbruge samme mængde energi. Samtidig vil producenterne tilsætte yderligere stoffer for at opnå effekt, og vaskerierne kommer til at bruge mere kemi pr. kg tøj.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Det er en balansegang mellom vasketid, kjemikalier, vasketemperatur og vaskemetode. Det er også i vaskeriets interesse å begrense alle disse faktorer.

Cleano Production AB/Diskteknik AB, Sverige

Då ett vanligt krav i branschen är att tvätta vid minst 70°C, sannolikt ur hygiensynpunkt, känns det omotiverat med gränser för tvätteffektiviteten på 40 resp. 60 °C när användarna många gånger inte kan/får tvätta vid dessa temperaturer.

Gipeco AB, Sverige

Testperiod borde vara antal tvättar (tvättcykler) i stället för testperiod mätt i månader. Det är inte ovanligt att användare genomför många tvättar per dag.

Diversey, Sverige

Vi förkastar förslaget om en testperiod på 3 månader för användartester. Att få produkter testade samt att få in protokollen är en mycket mödosam uppgift redan som det är. Att sedan begära att testperioden ska vara 3 gånger så lång som den är idag gör bara att en svanenmärkning tar ännu längre tid att få igenom utan att det tillför något mervärde men risken att kunden hinner glömma produkten som användes innan är stor och svaren blir då ej tillförlitliga. Desto större blir utmaningen vid mindre omformuleringar eller förbättringar av produkten. Dessutom blir kostnaden för testerna väldigt stora för oss som leverantör då vi alltid tillhandahåller gratis produkt under testperioden. Vi vill behålla testperioden om 4 veckor.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking har gjennomgått krav til testperiode og har etter innspill endret den tilbake til 4 uker slik det er nå i gjeldende kriterier.

Christeyns, Belgia

A recommended washing temperature has to be determined for the product or the multi-component system.

EITHER 60°C (heavy) – 40°C (medium and light) OR 40°C (heavy) – 30°C (medium and light).

The user tests have to be carried out at these recommended temperatures.

It has been considered that we need more chemistry if we decrease the temperature, which is a good approach.

Nevertheless on heavily soiled fabrics, high performances will be challenging at 40°C. As a consequence an intermediate step at 50°C is proposed for heavily soiled fabrics.

The field test is now the only way of approving products (removal of lab tests). The test period is enlarged from 4 weeks to 3 months.

It is very long test period and it will require a lot of resources which can be difficult to execute in practice. Especially if we would like to have a lot of products with the Swan label. This will create more work and travelling to visit customers (i.e. more gas emission, not in favor of environment & sustainability).

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. The customers (the laundries) may choose a higher washing temperature than 50°C, but the manufacturer must still document that the product is able to wash effective at either 40°C (alternative A) og 60°C (alternative B).

The testing period will still be 4 weeks.

Berendsen Textil Service AB, Sverige

[Synpunkt 1]: Berendsen har krav från landstingen att vi ska tvätta viss tvätt i 72 grader i minst 10 minuter. All tvätt från vården kan innehålla smittfarliga mikroorganismer. Smutstvätten skall tvättas i hög temperatur, och orsaken till 72 grader i 10 minuter är att uppnå termisk desinfektion, och förhindra smittspridning.

[Synpunkt 2]: Okej med lågtemperaturltvätt + kemisk desinfektion. ”Marknaden” kräver termodesinfektion (72 grader C i 10 minuter), men kemisk är likvärdig och ger samma resultat.

Vi vill ha möjligheten att inte bara termodesinficera, vi vill kunna kem desinficera också. Självklart måste vi ha kontroll på att kemikalierna kommer på rätt ställe och i rätt mängd, alltid!

Se nedan tagen från dansk standard.

4.2.9.1.1

Enten skal vasketemperaturen være³80°C i ³10 minutter, eller der skal anvendes en desinfektionsmetode med anvendelse af kemisk desinfektionsmiddel og/eller forlænget vasketid, der har mindst samme effekt på Bacillus cereus, som termisk desinfektion ved 80°C i 10 minutter.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se generelt svar vedrørende vask ved lavere temperatur og kjemotermisk desinfeksjon.

Kreussler, Sverige

[Denna] fråga är det huvudsakliga frågan att lösa enligt SIS och Smittskyddsinstitutet bör hotell linne tvättas i 70 grader. Har varit i kontakt med chefjuristen på smittskyddet innan angående denna fråga och fick till svar att man skall följa SIS rekommendationer i denna fråga.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se generelt svar vedrørende vask ved lavere temperatur og kjemotermisk desinfeksjon.

Smittskyddsinstitutet, Sverige

Professionell tvätthantering av textilier med potentiella smittämnen bör för att minska smittspridning ske på rätt sätt. Tvätt inom hälso- och sjukvård bör göras enligt SVENSK STANDARD SS-EN 14065, Textilier behandlade i tvätterier – Kontrollsystem för biokontamination. Tvättemperaturen är en viktig aspekt men även andra aspekter så som hantering före och efter själva tvättprogrammet är av relevans. En sänkning av

tvättemperaturen kan leda till svårigheter att uppnå den renhet som anges i standarden, men förutsatt att de kraven kan uppnås ser vi inte att de av er föreslagna kriterierna ur smittspridningssynpunkt försvårar en korrekt hantering av nedsmutsade textilier.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Se generelt svar vedrørende vask ved lavere temperatur og kjemotermsk desinfeksjon.

Energimyndigheten, Sverige

Det är bra att tvättmedlens effektivitet bedöms vid både 40 °C och 60 °C. En stor del av konfektion riktad till privata konsumenter har en tvättmärkning på 40 °C eller lägre temperatur och därför är det bra att tvättmedel avsedda för tvätterier även provas vid denna temperatur. Att krav och möjlighet att visa på tvättmedel som har god tvätteffekt vid 40 C gör att även de professionella tvättarna kan sänka temperaturen och därmed kan energianvändningen vid tvätt av textilier minska.

Myndigheten kan inte i detalj bedöma om de föreslagna kriterierna för professionella textiltvättmedel är tillräckligt pådrivande. Men vid beredningen av remissvaret har en jämförelse gjorts med förordningarna för ekodesign och energimärkning för tvättmaskiner för hushållsbruk och med effektiva tvättmedel kan allt mer tvätt göras vid lägre temperaturer.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Generelt skjer profesjonell vask ved høyere temperatur og med mer effektive vaskemidler enn ved forbrukervask, men vi ser samtidig at produsentene av profesjonelle produkter også har fokus på å utvikle produkter som kan vaske ved lavere temperaturer. Miljømerking mener at bransjen går i retning av vask ved lavere temperatur, men at det tar tid å endre vaskevaner. Ved å tilby tekstilvaskemidler for profesjonell bruk som kan dokumentere effektiv vask ved lavere temperaturer, har vaskeriene en mulighet til å vaske ved lavere temperaturer og dermed redusere energiforbruket.

Kreussler, Tyskland

Our most important comment is regarding the new duration of the costumer field test (three months). We please you to reconsider this long time regarding the cost for the manufacturer who has to give the test product(s) for free to at least 5 test centers for three months. If those test centers use tunnel washers (which usually hight throughput) this is nearly not payable (especially not for SME manufacturers).

Is a big problem in practice: It is difficult to find costumers for attending in such field tests because they are afraid of that the product(s) will not gain good results. If the performance is not good, we or the laundry has to rewash ALL the textiles that are still soiled. This is not only very cost intensive but also very time intensive. For weeks was already hard, a period of three months is not practicable, sorry. As an example: If a customer has a big tunnel washer with e.g. a capacity of 35 - 45 kg per run and this runs the whole day and the textiles are not sufficiently clean - none of our costumer will wait three months - they will quit this earlier. The next thing is that no costumer will buy the test product(s) - the manufacturers have to give them the products for free. The high costs only for manufacturing (+ transporting etc.) e.g. for the named tunnel washer for three months are too high.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. A testing period of 3 months was proposed after input from a producer, but we realize that this is difficult for the manufacturers to pull through. The testing period is now back to 4 weeks as in the current criteria.

KåPI, Sverige

De produkter som handlar idag på svenska marknaden har redan full tvättkraft vid dessa föreslagna temperaturer (30°C - 65°C). De problem som uppstår blir desinfektionen av textilier (Hotell Tvätt, Sjukhus och Vård) eftersom SIS har rekommendationer angående detta, även Tvätterförbundet har genomfört ett liknade test. Innan man bestämmer sig för att detta skall genomföras måste berörda parter vara eniga där även smittskyddsinstitutet har en åsikt. Skulle nu detta ändå vara ett alternativ vilka regler skall i så fall gälla angående desinfektion av textilier.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking ønsker å fremme produkter som er effektive ved lav-temperatur vask uten at det går på bekostning av produktenes kjemi, vasketid eller kundens krav til hygiene. Generelt skjer profesjonell vask ved høyere temperatur og med mer effektive vaskemidler enn ved forbrukervask. Samtidig ser Miljømerking en utvikling der produsentene av profesjonelle produkter har økt fokus på å utvikle produkter som kan vaske ved lavere temperaturer.

Det er mange parametere som påvirker og påvirkes av tekstilvaskemidlene. Valg av type kjemikalier påvirkes for eksempel av vasketemperatur, og vil igjen kunne påvirke vasketiden og tørketiden (lavere temperatur ved vask kan resultere i økt tørketid) og resultatet (gråning av hvitt tøy, omvask). Endring i faktorer som f.eks. vasketemperatur, kjemikalier, dosering, vasketid vannforbruk, påvirker det som er viktigst for kundene av profesjonelle tekstilvaskemidler, nemlig et rent tekstil.

For profesjonelle vaskerier er det mange muligheter til å påvirke både vasketemperatur, vasketid og kjemikalier på, men samtidig finnes det ikke en entydig løsning på hvordan et vaskeri velger å tilpasse produksjonen sin mot en mer miljøtilpasset drift.

Selv om det finnes produkter som kan vaske effektivt ved lavere temperaturer (60°C og lavere temperaturer), så er Miljømerking oppmerksom på at bransjen (vaskeriene og deres kunder) ikke er helt klare for å vaske ved lavere temperaturer, spesielt i forbindelse med desinfeksjon. Erfaringsmessig tar det tid å endre vaskevaner. Ved å tilby tekstilvaskemidler for profesjonell bruk som kan dokumentere effektiv vask ved lavere temperaturer, har vaskeriene en mulighet til å vaske ved lavere temperaturer og dermed redusere energiforbruket. Miljømerking ønsker å fremme produkter som kan vaske effektivt ved lavere temperaturer og at dette kan dokumenteres overfor vaskeriene. Vaskeriene står fritt til å velge vasketemperatur, f.eks. en høy temperatur i slutten av vaskesyklusen i de tilfeller der det kreves termisk desinfeksjon.

Effektivitetstest O20

I gjeldende kriterier for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk har produsentene hatt mulighet til å velge mellom to type effektivitetstester. Tilbakemelding fra bransjen er at effektivitetstestene vi har henviset til i våre kriterier er mindre relevant for bransjen, og at en brukertest på linje med den vi har er det mest relevante for å sammenligne produkter. Laboratorietesten er derfor fjernet da vår erfaring var at testen var lite relevant og ingen benyttet seg av testen. Produktenes effektivitet skal nå dokumenteres gjennom en effektivitetstest i form av en brukertest vi har praktisert til nå.

Under høringen ble det fremmet et forslag der testperioden var utvidet fra 4 uker til 3 måneder, bl.a. for bedre å kunne teste f.eks. gråning og omvask. Responen har imidlertid vært ganske entydig i at dette er for lang testperiode og gjør det vanskeligere å gjennomføre testing.

Testperioden er endret etter høringsperioden, tilbake til 4 uker slik den nå er i gjeldende kriterier for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk.

Allergia- ja Astmaliitto ry, Finland

Hygiene of the clean laundry. We recommend using max. washing temperatures of 60-90 degrees (40-60 degrees in proposal). In this temperature range bed linen and towels are washed sufficiently whereas in low temperature part of the laundry might remain dirty.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments. It is our intention to promote products that perform at lower temperatures and we note that the industry continuously work on developing such products, even for disinfection. Therefore, the criterion is to document cleaning performance at maximum 60 degrees, in order to put focus on the products' ability to perform in this temperature range. However, the laundry facilities may still choose to wash at higher temperatures if needed, e.g. for thermal disinfection at high temperature at the end of a washing cycle.

O21 Effektivitet ved kjemotermisk desinfeksjon

Ecolab, Danmark

Jeg kan se at disse krav er taget direkte fra den norske NVK standarden Smittevern til Helsevaskerier. Jeg mener at dette er, at sette standarden meget højt og det vil således kun være få producenter der har mulighed for / ønsker at opfylde disse krav. Det vil endvidere gøre at doseringer på de benyttede produkter ligges fast således at det ikke er muligt at ændre på disse uden en ny / opdateres desinfektionsgodkendelse fra RKI / VAH. Det tager fra 1-5 år at få en proces godkendt hos RKI. Dette vil gøre det mere besværligt for vaskerierne og gøre den samlede proces mere omkostningstung.

Det er kun i Norge at der er direkte krav til desinfektion af hoteltekstiler – disse krav findes ikke i Sverige og/eller Danmark så derfor mener jeg ikke det er korrekt at anvende den norske standard som reference til desinfektionskrav. I stedet bør der kun være krav til helse/sygehustekstiler og der kan DS 2451-8 (der anvendes i Danmark) anvendes som retningslinje eller at der henvises til det pågældende lands krav altså DS 2451-8 i DK, NVK standarden i Norge og tilsvarende.

Tillegg fra Miljømerking:

DS 2451-8 Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren

Del 8: Krav til vask og håndtering af tekstiler til flergangsbrug

Desinfeksjonskrav

Det må igjen påpekes at krav om å dokumentere effektivitet ved kjemotermisk desinfeksjon kun gjelder produkter som markedsføres med desinfiserende egenskaper. Hvor slike claims brukes ønsker Nordisk Miljømerking at egenskapene dokumenteres på en betryggende måte. Her har VAH og RKI utarbeidet standardiserte godkjenningrutiner, hvilket er en fordel da det ikke finnes noen offisiell anbefalt prosedyre innenfor Norden. Nordisk Miljømerking følger utviklingen og vil vurdere alternativ til godkjenning fra VAH/RKI.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Punkt 1 Miljøkrav, Tabell 2, side 9:

Hensikten med desinfeksjonsmidler er å desinfisere, ikke å rengjøre. Tabell 2 gir inntrykk av at både rengjøringseffekt og desinfeksjonseffekt skal dokumenteres for denne type produkter. Ved møte med Miljømerking fikk vi vite at dette er en misforståelse og at desinfeksjonsmiddelet skal testes som en del av et flerkomponentsystem. Vi ønsker likevel at kravet klargjøres bedre i kriteriedokumentet for å unngå misforståelser.

Novadan ApS, Danmark

Vedrørende krav om desinfeksjon i 021 i henhold til DGHM/VAH metode 17 godkjent af RKI, er jeg helt klar over at det er den metode vi alle accepterer (da der ikke findes nogen bedre). Jeg vil dog også her anføre at det er en laboratorietest med et unormalt højt flotteforhold, den "kun" fortæller at en bestemt mængde desinfektionsmiddel i en labmaskine slår de aktuelle bakterier ihjel. Den helt store mængde vasketøj på industrielle vaskerier produceres ikke i en centrifugerende vaskemaskine, men i vaskerør. Her kan vaske og desinfektions betingelserne efter min bedste overbevisning ikke sammenlignes med testmetoden.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Christeys, Belgia

Regarding the introduction of disinfection claim, the allowed temperature is 60°C and has to be documented via testing with test strips. CDVTox level is added when disinfection is claimed. Levels are identical to lightly soiled fabrics.

Why not considering the different initial CDVTox levels (light, medium, heavy)? We are not convinced that is the right approach as we have heavily soiled fabrics to wash and sanitize as well and a very low CDVTox level will not allow us to wash properly fabrics and then difficult to really ensure the disinfection afterwards due to remaining soiling, which lead to rewashing (higher consumption of water, energy and chemicals).

Kreussler, Tyskland

What if test reports about chemothermal washing disinfection according DGHM/VAH already exist because the product is already marketed in other countries as a disinfecting laundry detergent? Are these tests also valid for the Nordic Swan? Or must there be a new analysis by e.g. NVK? (If so: Costs? Wouldn't this alienate the laundry detergents manufactures to claim the disinfection for their product certified by the Swan?)

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabelling appreciates your comments.

If the product is accepted and listed by VAH or RKI Nordic Ecolabelling there won't be any additional tests needed, provided nothing has changed with the product.

If laundry detergent manufacturers wants to promote their products with a disinfecting function (chemothermal), Nordic Ecolabelling regards that it is important that the manufacturer must document this function.

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, Norge

Kontrollmetoden som dere har oppgitt er kun ment som en kontroll for at en allerede godkjent metode for kjemotermisk desinfeksjon fungerer på en gitt prosess i vaskeriet. Selve metoden skal være godkjent av enten RKI eller VAH. Kravet til desinfeksjon

gjelder kun helse foreløpig (og senere næringsmiddel, der de samme kravene til godkjent metode vil gjelde). Foreslår følgende endring:

«Produkter med desinfiserende effekt ved kjemotermisk desinfeksjon, skal inngå i metode som er godkjent av Robert Koch Institute (RKI) eller Verbund für Angewandte Hygiene (VAH).

Ved kjemotermisk desinfeksjon skal alle kjemikalier i godkjent metode oppgis med minimumsdosering ved gitt vasketemperatur, badnivå og virketid.

Bekreftelse fra RKI eller VAH på godkjent metode må foreligge».

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Vi er oppmerksom på at metoden er ment som en kontroll for at en godkjent metode for kjemotermisk desinfeksjon fungerer på en gitt prosess. Vi har gjort noen justeringer i teksten.

Lilleborg Profesjonell, Norge

Det beskrevne opplegget er en bransjestandard vi er kjent med. Vi synes likevel at denne type krav bør komme fra de nasjonale myndighetene, for eksempel Helsedirektoratet. Det burde vært etablert en norsk ordning godkjent av myndighetene for kjemotermisk vask (vask ved lavere temperatur enn 85 grader °C i 10 min). Eksempelvis har Statens legemiddelverk en liste over godkjente desinfeksjonsmidler til teknisk bruk i helse- og sykepleie:

http://www.legemiddelverket.no/Godkjenning_og_regelverk/Desinfeksjonsmidler/Sider/default.aspx

Med bransjestandarden i dag er det Verbund für Angewandte Hygiene (VAH) i Tyskland som sertifiserer desinfiserende metoder. To tester/ekspertuttalelser er nødvendig for godkjenning av VAH, og det er ingen VAH-godkjente norske testinstitutter i dag. Dette er en svært dyr prosess og det ville vært mer kostnadseffektivt å kunne gjøre prosessen i Norge. Ved å få en offisiell godkjenningsordning vil man få økt troverdighet for innsalg til f.eks helsesektoren og næringsmiddelsektoren. Det vil bidra til raskere konvertering til energieffektive prosesser ved lave temperaturer og gi lavere tekstilslitasje.

Her er vårt forslag:

- Ta utgangspunkt i prosedyren beskrevet i NVK's bransjestandard og utarbeide en standard som er godkjent av de norske myndighetene, for eksempel Helsedirektoratet.
- Norske testinstitutter tester desinfeksjonseffekten etter godkjent teststandard.
- Rett myndighetsinstitusjon i Norge godkjenner desinfeksjonsmidlet basert på søknad og innsendt dokumentasjon på desinfeksjonseffekt.
- Alternativt kan man kopiere den tyske modellen med en "godkjenningskommisjon".

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Miljømerking er positiv til en standard utarbeidet av myndighetene, og ser at det er viktig for vaskemiddelprodusentene, vaskeriene og deres kunder at effektivitet ved kjemotermisk desinfeksjon kan dokumenteres. Samtidig ser vi at dette er en omfattende prosess. Miljømerking vil likevel ta med seg innspillet i videre arbeid og i dialog med myndighetene.

O22 Kundebesøk

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn, Norge

Foreslår følgende endring: «Kundebesøk skal som minimum omfatte kalibrering av doseringsutstyr og prosesskontroll, for å sikre korrekt dosering.»

I flere tilfeller gir pumpene riktig mengde, men pga. for lang strekk, kort spyletid, feil med ventiler, for mange vaskemaskiner på samme linje osv. vil ikke korrekt dosering komme inn i prosessen/vaskemaskinen. Det vil de kunne oppdage ved prosesskontroller. Du kan også be leverandøren komme med forslag om hvordan de skal kunne oppdage dette på kundebesøk. Der ser vi flere avvik.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill vedrørende forbedring av våre rutiner ved kontrollbesøk. Forslaget er nå endret.

4.3.2 Kvalitets- og myndighetskrav

O23 Lover og forordninger

Diverse, Sverige

Vid ansökan om att svanenmärka en produkt efterfrågas dokumentation som visar på att nationell lag efterföljs. För vilket land gäller det? Bara för det land där ansökan skickas in eller för alla länder där licensen är giltig? Ett förtydligande efterfrågas.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Kravet gjelder for samtlige produksjonssteder for produktene som inngår i lisensen. Det betyr at lisensinnehaveren er ansvarlig for at lovgivningen etterfølges på produksjonsstedene (som kan ligge i et annet land enn det lisensinnehaveren kommer fra) og dermed lovgivning i det landet hvor produksjonen ligger.

Miljømerking krever ingen dokumentasjon for dette kravet.

O24 Ansvarlig for Svanen

Ingen kommentarer.

O25 Dokumentasjon

Ingen kommentarer.

O26 Tekstilvaskemiddelets kvalitet

Ingen kommentarer.

O27 Planlagte endringer

Ingen kommentarer.

O28 Uforutsette avvik

Ingen kommentarer.

O29 Sporbarhet

Ingen kommentarer.

O30 Retursystem

Ingen kommentarer.

O31 Markedsføring

Ingen kommentarer.

4.3.3 Bilagene

Bilag 1 - Tekstilvaskemiddelproduzentenes/ leverandørens deklarasjon om produktets innhold

Ingen kommentarer.

Bilag 2 - Råvareproduzentens/råvare-leverandørens deklarasjon om råvarens innhold

Diversey, Sverige

App 2 Bilaga 2 som ska fyllas i av råvarutillverkaren är ett stort problem och en väldigt tidskrävande process. Ju mer detaljerad den är ju längre tid tar det att få den tillbaka av tillverkaren. En önskan om att få en bilaga som gäller för alla kriterier kvarstår. Ofta används en råvara i flera olika produkter och det skulle då underlätta införskaffandet av bilagan och således ansökan av svanenmärkta produkter. Lägg in kraven för alla kemiska produkter och dess svanenkriterier i en och samma bilaga för råvarutillverkarna att skriva under på.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. For Miljømerking er det viktig å stille konkrete krav til svanemerkede produkter som samtidig kan dokumenteres. Det er samtidig et mål å utvikle verktøy som gjør søknadsbehandlingen enklere både for kunder og Miljømerking. Det er også viktig at produsenter og leverandører inkluderes i søknadsprosessen og får et forhold til de kravene som stilles til svanemerkede produkter.

Danlind, Danmark

Bilag 2 – Der bør være et fælles råvare-bilag for alle kriterier til vask og rengøringsprodukter. Efterfølgende kriterier skal kunne bruge det samme råvarebilag:

- o Opvaskemidler til håndopvask
- o Opvaskemidler til maskinopvask
- o Opvaskemidler til professionelt maskinopvask
- o Rengøringsmidler
- o Vaskemidler og plettfjernere
- o Vaskemidler til professionelt brug

Der er mange råvarer som bruges i alle/flere af disse produktgrupper og desuden producerer den samme producent ofte svanemærkede produkter i flere grupper. Vi vil derfor undgå at bede den samme råvareleverandør om at skrive under flere forskellige bilag for den samme råvare. Det fælles råvarebilag kunne forslagsvis fornyes hvert andet år. Vi støder oftere på leverandører som ikke vil udfylde disse bilag, hvilket gør det sværere for os at levere konkurrencedygtige produkter.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking takker for innspill. Vi er oppmerksom på at flere råvarer inngår i flere produkter som omfattes av våre kriterier og har som mål å utvikle verktøy som gjør søknadsbehandlingen enklere både for kunder og Miljømerking. Samtidig vet vi at kriteriene for de ulike produktgruppene stiller ulike krav til råvarene og at det er hensiktsmessig å bruke bilag tilpasset de enkelte produktgruppene.

Bilag 3 - Parametere og beregningsformler

Christeyns, Belgia

Christeyns' proposal is to add the following paragraph for anaerobic biodegradation of organics:

In the absence of documentation in accordance with the above requirements, a substance other than a surfactant may be exempted from the requirement for anaerobic degradability if one of the following three alternatives is fulfilled:

1. Readily degradable and has low adsorption ($A < 25 \%$) or
2. Readily degradable and has high desorption ($D > 75 \%$) or
3. Readily degradable and non-bioaccumulating.

Testing for adsorption/desorption may be conducted in accordance with OECD guidelines 106.

=> To allow the use of green chelating agents as MGDA or GLDA for example.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabellings thank you for your comment. Complexing agents of the types MGDA (methyl glycine diacetat, DID-nr. 204) and GLDA (glutamate diacetat) can be present in laundry detergents for professional use, but in a limited amount because they can contain impurities of NTA.

Complexing agents of the types MGDA and GLDA may contain impurities of NTA in the raw material in concentrations under 1.0%, as long as the concentration in the product stays under 0.1%

Kreussler, Tyskland

No exemption anymore for perfumes regarding 1.1 Method for determining parameter values for components not on the DID List?

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordic Ecolabellings thank you for your comment. The requirements regarding fragrances in laundry detergents for professional use have not been changed in this new version. Fragrances are excluded from laundry detergents for professional use.

As a general rule – regarding the DID-list - licence applicants must use the data on the list. Perfumes and dyes are exceptions. If toxicity data is submitted by the licence applicant the submitted data shall be used to calculate the TF and determine the degradability. If not, the values on the list shall be used.

Bilag 4 - Analyser, testmetoder og beregninger

Ingen kommentarer.

Bilag 5 - Krav til brukertest (O20)

Ingen kommentarer.

Bilag 6 - Markedsføring av Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk

Ingen kommentarer.

Bilag 7 - Oversettelsesnøkkel for CLP (Classification, labelling and packaging)

Ingen kommentarer.

5 Kommentarer till bakgrunden, i detalj

Miljøstyrelsen

I forhold til baggrundsdokumentet kunne det være relevant at inkludere information om kemikalielister fra de nationale arbejdsmiljømyndigheder (Arbejdstilsynet i DK) for på den måde at give information om alle CMR stoffer eller hvilke CMR stoffer, der er udelukket i det miljømærkede produkt.

Nordisk Miljømerkings kommentar

Nordisk Miljømerking tager for innspill og tar dette med i vårt arbeid med å kommunisere våre kriterier.

6 Diskussion och slutsatser

Kommentarene viser tydelig at det er et komplisert budskap å kommunisere med tanke på krav om å dokumentere effektivitet i forhold til vasketemperatur. Dialog med bransjen viser likevel at kravene kan innføres, men at det er en utfordring å kommunisere kravene overfor både produsenter og kunder (vaskerier).

Krav om at produkter eller flerkomponentsystemer som markedsføres med en desinfiserende funksjon (kjemotermisk) skal dokumentere denne funksjonen ved å gjennomføre en desinfeksjonstest ved 60°C har også vært utfordrende å kommunisere, spesielt med tanke på at vaskeribransjen per i dag foretrekker å desinfisere termisk, dvs ved temperaturer rundt 85°C. Miljømerking vet samtidig at det finnes produkter som kan desinfisere ned mot 40°C og 60°C, og at produsentene tester produkter for desinfisering helt ned mot 30°C. Det tar tid å endre vaskevaner hos vaskeriene og deres kunder (spesielt sykehus og helseforetak), men det er viktig for Miljømerking å ligge i forkant av hva vi tror kommer til å skje i dette markedet.